

ΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

ΛΕΩΝ Ο ΣΤΕΦΟΣ ΚΑΙ Η ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΟΥ

Τὸ διαζύγιον τοῦ Λέοντος καὶ τῆς Θεοφανούς. Ὁ θάνατος τῆς αυτοκράτειρας. Λέων καὶ Ζωή. Ὁ γάμος τους. Δυὸ μυστηριώδεις θάνατοι. Ὁ τρίτος γάμος τοῦ αυτοκράτορος. Ὅπου ἡ αυτοκράτειρα πεθαίνει μαζί με τὸ νεογέννητο διάδοχο. Ὁ μοναχὸς Εὐθύμιος. Συνωμοσίες. ραδιουργίες, μηχανορραφίες. Ὁ τρομερὸς ἀδελφὸς τοῦ αυτοκράτορος. Εἰς ἀναζητητὴν τετάρτης συζύγου κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Β'.

ΓΑΜΕ στο προηγούμενο φύλλο πῶς ὁ Λέων ὁ Στέφος, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του Βασιλείου Βουλγαροκτόνου, θέλησε νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τῆς συζύγου του, τὴν ἐνάρετη καὶ θεοκόληρη Θεοφανώ.

Ἐκτὸς τῆς ἀρχαίας ἀντιπαθείας πῶς ἐνοιουθε πρὸς τὴν Θεοφανώ, ἕνας ἄλλος λόγος πῶς ἔκανε τὸ Λέοντα νὰ ἐπιδοκίμῃ τὸ διαζύγιον, ἦταν ἡ διαδοχὴ τοῦ θρόνου του. Ἡ Θεοφανώ δὲν τοῦ εἶχε χωρίσει διάδοχο καὶ γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἴδια στὸ τέλος συγκρατατέθηκε ν' ἀφήσῃ τὸ Λέοντα ἐλεύθερο νὰ παντρευτῆ τὴν ἀγαπημένην του Ζωή, τὴν κόρη τοῦ πατρικοῦ Τσαοισί. Μετὰ τὴν ἀποχώρησίν τῆς ἡ Θεοφανώ ζήτησε παρηγοριά στὸ Θεό, μὰ δὲν εὐρέθηκε καὶ πολὺ, γιὰτὶ ἴσταν ἀπὸ λίγων καιρῶν, στὴς 10 Νοεμβρίου 893, πέθανε, ὅς ἡλικία μόλις τριάντα ἐτῶν.

Ὁ Λέων ἔκανε στὴν συνέχεια τὸν μεγαλύτερον τῆς πράγματι κληδεῖα καὶ τὴν ἔθαψε στὸ ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. Πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης τῆς Ζωῆς καὶ μιᾶς ἐκκλησίας, στὴν ὁμοίαν εἶδος τ' ὄνομα τῆς, ἴσταν ἀπὸ μερικά χρόνια δὲ ἡ Ἐκκλησία κατέλαβε μετὰ τῶν ἁγίων τὴν ἐνάρετη καὶ μελαγχολικὴ αὐτὴ βασίλισσα, στὴς ὁποίας τὸν τάφο, ὅπως ἀναφέρουν οἱ χρονικογράφοι, πολλὰ θαύματα εἶχαν συνέτελεσθῆ.

Ὁ Λέων ἦταν πρὶν ἐλεύθερος... Μὰ ἡ ἀγαπημένη του Ζωὴ δὲν ἦταν ἐπίσης ἐλεύθερη, γιὰτὶ, ὅπως εἶπαμε στὸ προηγούμενο φύλλο, ὁ Βουλγαροκτόνος εἶχε φροντίσει νὰ τὴν παντρεύῃ γι' αὐτὴν διὰ τῆς βίας, γιὰ νὰ τὴν ἀπειθαρχήσῃ ἀπὸ τὸ γένος του. Εὐτυχῶς γιὰ τοὺς δυὸ ἐρωτευμένους, λίγων καιρῶν μετὰ τὸ θάνατο τῆς Θεοφανούς, πέθανε καὶ ὁ σύζυγος τῆς Ζωῆς καὶ εἶτα ἔμειναν ἐντελῶς ἐλεύθεροι. Σχετικῶς με τοὺς δυὸ αὐτοὺς θανάτους πολλοὶ ἱσχυριζοῦνται ὅτι δὲν ἴσαν ἐντελῶς τυχαῖοι, μὰ ποτὲ δὲν ἐξακριβώθηκε σχετικῶς ἡ ἀλήθεια. Ποιὸς τοῦμοιρος ἄλλοστε νὰ ἐξετάσῃ τέτοια πράγματα, στὴ στιγμὴ πῶς ὁ Λέων ἦταν αυτοκράτωρ καὶ ἡ Ζωὴ κόρη τοῦ πρωθυπουργοῦ...

Ὅλα λοιπὸν εἰνούσαν τὸν αυτοκράτορα ἀπὸ γάμο. Ἐπιπλέον ὁ Λέων ἐλάτρευε τώρα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φράτ τῆς Ζωῆς, γιὰτὶ τοῦ εἶχε σώσει πρὸ

ὀλίγων μηνῶν τῆς ζωῆς, ἀποκαλύπτοντάς του μιὰ σπουδαία πρὸς εἶξεραιθεῖ ἐναντίον του. Ὁ πατέρας τῆς Ζωῆς πάλι, ὁ πρωθυπουργὸς Στυλιανὸς Τσαοισίς, ὁ ὁποῖος ἦταν εἰνούμενος τοῦ Λέοντος, καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει ἀπ' αὐτὸν τὸν γιὰ πρώτη φορὰ χρησιμοποισίμενο —συμβολικῶς ἴσως— τίτλο τοῦ βασιλοπλάτορος, ἔκανε ὅτι μπορούσε γιὰ νὰ ἐπαγγίλῃ αὐτὸ τὸ γάμο. Εἶχε ἐγκαταστήσει μάλιστα τὴν κόρη του στὸ διαμεῖσιμα πῶς κατεῖχε ὁ ἴδιος μὲς' στ' ἀνάκτορα. Μόνον ὁ μοναχὸς Εὐθύμιος εἶχε ἀντιρροίσεις γι' αὐτὸ τὸ γάμο καὶ ἔλεγε στὸν αυτοκράτορα δὲν αὐτὸ πῶς σκοπεῖ νὰ κάνει ἦταν ἀσέβεια καὶ ἀνομία.

Μὰ ὁ Λέων γελούσε μετὰ τὴς ἐκλήξεως του καὶ ἀπαντοῖσε στὸν ἅγιο αὐτὸ ἄνθρωπο:

— Ἐλα, πάτερ μου, ἀκούσε με καὶ μὴ λὲς βλακειές... Ὅπως ξέρεις, ἔχασα τὴ γυναῖκα μου... Πρέπει λοιπὸν, ὅπως θὰ ἔκανε καὶ κάθε ἄλλος στὴ θέα μου, νὰ ἀπερτῶ νὰ ξαναπαντρευθῶ. Ἡ Ζωὴ πάλι βρισκεται στὴν ἴδια ἀκριβὸς κατάσταση με μὲνα. Εἶνε ἐντελῶς ἐλεύθερη... Γιατὶ λοιπὸν θέλεις νὰ ματαιωθῆς ἐκεῖνο πῶς ἐπιβάλλουν οἱ νόμοι καὶ συμβουλεῖ ἡ Γραφῆ... Ὁ Εὐθύμιος ὅμως θύμωσε καὶ τοῦ ἀπαντοῖσε:

— Κανένας δὲν σ' ἐμποδίζει νὰ παντρευτῆς μὰ

ἄλλῃ γυναῖκα. Μὰ τῆ Ζωῆ, πῶς τὴν κατηγοροῦν γιὰ τόσα κακά, δὲν πρέπει νὰ τὴν πάρῃς... Ἄν ὁ γάμος αὐτὸς πραγματοποιηθῆ, ὅλος ὁ κόσμος θὰ θεωρῆσῃ ὡς ἀληθινὸς κακὸς φημισ πῶς κλοποφρονεῖ εἰς βάρος τῆς...

Καὶ συνεχίζοντας ὁ μοναχὸς διεκρίνεται στὸν αυτοκράτορα ὅτι ἂν ἡ Ζωὴ γινόταν σύζυγος του, αὐτὸς δὲν θὰ τὸν ξαναβλέπε πάλι.

Μὰ ἕνας ἄνθρωπος ἐρωτευμένος δὲν λογικεύεται. Ἐτοῖ ὁ Λέων, προκειμένου νὰ ἐκλέξῃ μετὰ τῆς φιλίας του καὶ τοῦ ἐξομολογητοῦ του, δὲν ἐδίωξασε καθόλου. Διέταξε τὸν Εὐθύμιον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐν ταύταις τόσων ἔφρασε σεβασμῶν, ν' ἀποσιβῆτῃ στὸ μυστήριον του καὶ παντρεύτῃ τὴ Ζωή.

Μὰ ἡ σύζυγός του εὐτυχία δὲν ἐβάσταζε πολὺ. Δὲν ἐπέρασεν δυὸ χρόνια καὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 896 ἡ νεαρὴ αυτοκράτειρα πέθανε ἀπὸ μιὰ ἀσθένεια μυστηριώδη καὶ ἀνεξήγηθη, ἀκολούθησας κατὰ πόδας στὸν τάφο τὸν πατέρα τῆς Στυλιανὸ Τσαοισί, ὁ ὁποῖος εἶχε πεθάνει λίγους μῆνες προηγουμένως.

Κανεὶς ὅμως δὲν κατόρθωσε νὰ διαφωτίσῃ τὸ μυστήριον τῶν δυὸ αὐτῶν θανάτων, στοὺς ὁποῖους, ὡστόσο, φαίνεται ὅτι ὁ Λέων δὲν εὐθινόταν καθόλου.

Πρέπει νὰ ὁμολογήσομε ὅτι ὁ Λέων δὲν εἶχε καθόλου τὴν ἐπιθυμία τῆς διαδοχῆς του. Ἀπὸ τὸ γάμο του μετὰ τῆς Ζωῆς εἶχε γεννηθῆτῃ μόνον μιὰ κόρη, ἡ πριγκίπισσα Ἄννα. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ξαναπαντρευτῆ καὶ τρίτῃ φορὰ γιὰ ν' ἀποκτήσῃ διάδοχο. Μὰ αὐτὸ δὲν ἦταν καὶ τόσο εἰκόλο γιὰ τὸν αυτοκράτορα. Ἡ Ἐκκλησία κατέδρασε τὴν σίναφι τρίτον γάμου καὶ ὁ λαὸς τὸν θεωρούσε ἀνάσῃ ἐνὸς βασιλέως. Κι' ὁ Λέων ἀκόμη ὁ ἴδιος, σ' ἔταν ἀπὸ τοὺς «Κωδικιάς» του κατέκρινε ἀισθηρότητα τοὺς ἄνδρες πῶς ἔκανε μιὰ τέτοια ἐπιση.

Μὰ δὲν ἦταν αὐτὸ μόνον. Ὁ αυτοκράτωρ εἶχε ἀγαπήσει τὴ Ζωὴ με πάθος καὶ ὁ θάνατος δὲν εἶχε ἀφήσει ἀπαρηγόρητο. Ἐπρεπε νὰ τὸν ἀκούσῃ κανεὶς πῶς μιλούσε τότε γι' αὐτὴν, ὅς ἕταν ἀπὸ τοὺς «Κωδικιάς» του κατέκρινε ἀισθηρότητα τοὺς ἄνδρες πῶς ἔκανε μιὰ τέτοια ἐπιση.

Ἐπρεπε νὰ τὸν ἀκούσῃ κανεὶς πῶς μιλούσε τότε γι' αὐτὴν, ὅς ἕταν ἀπὸ τοὺς «Κωδικιάς» του κατέκρινε ἀισθηρότητα τοὺς ἄνδρες πῶς ἔκανε μιὰ τέτοια ἐπιση.

Κι' ὁ ἴδιος ἀκόμη αισθανόταν βελιγγμία γιὰ τὸν τρίτον γάμο, μὰ ἔβλεπε δὲ ἔφρα-

πε νὰ παντρευτῆ γιὰ τὸ συμφέρον τῆς δυναστείας του. Ἐτοῖ, ὅταν μετὰ τὸν καιρὸ παρηγορήθηκε γιὰ τὸ θάνατο τῆς Ζωῆς, κατανυκτικῶς πῶς ὅλους τοὺς διαταγμούς του, παντρεύθηκε, στὰ 899, μιὰ ἐξαιρετικὰ ὄραία γυναῖκα, ἀσιατικῆς καταγωγῆς, τὴν Εὐδοκία Βαϊαννοῦ.

Μὰ ἡ ἀτυχία τὸν κατέδρασε καὶ στὸν τρίτον γάμο. Ἐπειτα ἀπὸ ἕνα χρόνον ἡ Εὐδοκία πέθανε, τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς πῶς ἔφερε στὸν κόσμο τὸν πολιτικότο διάδοχο, ὁ ὁποῖος ὅμως ἀκολούθησε ἀμέσως στὸν τάφο τὴν μητέρα του!...

Ἐτοῖ, ὅτε μετὰ τὸν τρίτον γάμο ὁ Λέων ἀπέκρινε διάδοχο καὶ ἡ κατάσταση εἶνε γιὰ ἐξαιρετικὰ οσοβαρῆ. Ἄν ὁ τρίτος γάμος του εἶχε προκαλέσει τὴ γενικὴ κατακραγῆ, τὶ ἔφρασε νὰ συμβῆτῃ ἂν παντρευόταν καὶ τέταρτῃ φορὰ; Αὐτὸ τὸ πρῶμα ἡ Ἐκκλησία τὸ ἀπαγορεύει κατηγορηματικὰ καὶ οἱ νόμοι οὔτε προέβλεπαν κανὲν μιὰ τέτοια περίπτωση, τόσο ἀπάνταστῃ ἦταν... Στὰ μάλιστα τῶν Βυζαντινῶν, τέταρτος γάμος ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα, πῶς θὰ μπορούσε νὰ διαπραχθῆ κανεὶς... Μὰ τὶ σημασία εἶχαν ὅτ' αὐτὰ;... Ὁ Λέων ἔφρασε ν' ἀποκτήσῃ καθι...

Ἐνωμεταξὺν ἀπεκαλύπτοντο σχεδὸν καθημε-

ΣΤΙΧΟΙ

ΣΕ ΛΕΥΚΩΜΑ

Κόρη...στὸ γελιστό σου βλέμο μάτι, πῶχει πελάγους βάθος καὶ μαργεία, βλέπω κρυφῆ, γλυκεῖα μελαγχολία, σὸν νὰ ζήρῃ, σὸν νὰ μαντεύῃ κατὶ.

Σὰν ρόδο τοῦ Ἀπριλί πῶς ἀσημάει τῆς χαραυγῆς ἡ μωρὸμένη πῶχη, εἶται λεπτὴ ἀγνώστου πόθου ἡ ἀχνή τῆ βελουδένια ὄμι σου θολώει.

Ὁ ἥλιος ἔταν λῆμψι στὰ λειβάδια τὴν πῶχη θὰ σφαιρῶσι σὲ πετράδια μωροχρῶμα στὸ λουλουδοῦ τὰ χεῖλη, Ἄλλὰ ἡ χρυσὴ σου καταγῆ ἐκείνη σταλασματικὰ δακρῶ σου γίνῃ, τ' ὄνειρο πῶς ζήρῃ σὸν ἀσπελῆ.

Α. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΧΩΡΙΑ ΤΟΠΟΥΛΟ

(ΣΤΟΝ ΚΑΡΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ)

Ναί' είκοσι χρονώνε παλιμάρι ψηλό και λυγρό, γεμάτο άνεσα, με την προγονική μου περιφάνεια και την τής γενιάς και του χωριού μου.

Νά σέβω το χορό πανηγυριάτι στο μεσοχώρι κάτω απ' τα πλατάνια, και γύρω οι συγγενήδες κι' οι βλαμάδες ν' αδειάζουν τα κοιμητήρια στον αέρα.

Μά και στά έργα, κλήρα βλοημένη, γαννάς απ' τους άλλους της σειράς μου να μη μου παραβγαίνει στην αξιάδα: τσιπί και χροιάλα και δροπάνι.

Ή να φιλώ τα γόδια μου στο λόγγο και να γυνώ πάν περίτωνα τ' άσπασμα με τ' άδειανό ταγάρι μου στον όμο, το σάβλο τον άγροστο από πίσω.

Στο δρόμο ν' άνταμώνω τις γυναίκες που με βασιλιά δειμάτια φροτισμένες θα πάν αγάλια γνέθοντας τη ρόζα και σαυλαγοντας μπρός τα ζωντανά τους.

Με χορηιά, σονοήματα, τραγοίδια να πένω τον κατήφορο απ' τη βόρεια στη ροζα την πλατεία με το κοπάδι, καθώς θ' άντιλαίωνε τα τροζάνια.

Όρθοί να με προσμένουν οι δικαί μου και το φαί νάν' έτοιμο στην τάβλα πάνω στις άσπρες πλάκες τής αλής μας, δεικτο γλυκό απ' τής μανάς μου τα χέρια.

Νά κωβεντιάζομαι' ύστερα για τόνα και τ' άλλα στα περσούια ξεπλωμένοι όσπου να δείξω τ' άστρο μεσονύχτι και το κορμί να γείρη άποσταμένο.

Και νάχορνται στον ύπνο μου οι 20 (πέλλες) σφιχτόκορες, μεστόκορες, άφράτες, μ' όράματα γαράς λαχταρισμένης τον άγορό μου πόθο να κεντρίξουν. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ

Κάποιος περίφημος θαλασσοπόρος, ό οποίος είχε κάνει με ίστιοφόρο δύο φορές το γύρο τής γής, είχε πάει να περάσει λίγον καιρό στην έξοχή κοντά σε μερικους φίλους του.

Μιά μέρα ό θαλασσοπόρος πήγε έκδρομή με τους φίλους του αυτούς. Το άλογο όμως που του είχαν δώσει ήταν τόσο αδύνατο, ώστε έμεινε πίσω απ' όλα τ' άλλα. Και για μία στιγμή, ό θαλασσοπόρος, βγάγοντας το μαντήλι του, το έβλωσε στον άνεμο και είπε:

— 'Α, τώρα καταλαβαίνω γιατί δεν περναίτε τ' άλογο μου. 'Ο άερας... φουσιέ κοντόρα!...

νως συννομιστές έναντιον τον... Μέσα στο παλάτι άκόμα, ό ίδιος ό αδελφός του, ό τρομερός και φοβερός 'Αλέξανδρος, ό οποίος τον μισούσε θανάσιμα, σκενορούσε έναντιον του, κρινοντας ότι αυτός ήταν ό νόμιμος απόγονος του Βασιλείου, ήταν δε θαύμα πως ό αυτοκράτωρ δεν έπεσε θύμα όλων αυτών των μηχανοραφιών. Μιά μέρα μερικοί συννομίται του έπετέθησαν μέσα στο γαί του 'Αγιόν Μοζίου, και άν δεν έσκυβε έξωφρα ό Λέων, ένας απ' αυτούς θα τον έσκότωνε με τη ράβδο του.

Όλ' αυτά άνηγοχοδαν πολύ τον Λέοντα, ό όποιος καταλάβαινε ότι ή συννομιστές αυτές όφειλοντο στην έλληνη νομίμου διαδόχου του θρόνου. Μην τολμώντας όμως να παντοειτή άμέσως, περιορίστηκε ν' άποκρίση στην άρχη 'εκείνοισμένη'. Και για τό σκοπό αυτό διάλεξε κάποια Ζωή Καρδουνοψινά, (Μαγομάτα), ή όποια άνηκε σε μία από τις μεγαλειότερες οικογένειες τής Βυζαντινής άριστοκρατίας.

Ή Ζωή ήταν γυναίκα έξυπνη, φιλόδοξη, ενεργητική και πολύ έπιτήδεια, κατόρθωσε δε πολύ γρήγορα να έπιβληθή στον αυτοκράτορα.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.

ΑΠ' ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

'Ένα χαριτωμένο έπεισόδιο. Είνε άνδρες... οι δεκαήμεροι ; Τέ μισες τών 'Αμερικανών προς τους Μαύρους. Πώς την έπαθε ένας δυστυχής ήθεποιός. 'Ο παυμένος 'Υπουργός. 'Ενα λογοπαίγνιο του Γαλλεβράνδου. 'Ο ίππότης Ντυγκεσκλέν και ό Πάπας. Τί κάνει ό άφορισμένος. Πώς την έπαθε ό 'Αγιος Πατήρ κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κάποιος μεθυσμένος στρατιώτης τσακώθηκε κάποτε με τον δεκαένα τον και πάσο στο θυμό του του είπε:

- Σόλα συ... Δεν είσαι άντρας!...
— Θά σου άποδείξω άμέσως τό έναντιον!... του φώναξε άπειληκτικά ό δεκαένας προχωρώντας κατ' έπάνου του.
— 'Αδύνατον! έπέμεινε ό στρατιώτης. Δεν είδες που ό λοχαγός όταν θέλη νά βγάλη άγχαρεία φωνάζει: — «'Εξη άνδρες κι' ένας... δεκαένας!...» Κατά συνέπεια... έσάς τους δεκαένας δεν σας θεωρεί άντρας! Και ό δεκαένας έμεινε κοκκάλιο.

Ό μέγας μαθηματικός και φιλόσοφος 'Αινσαϊν

Είνε γνωστό τό μίσο που έτρεφαν και που τρέφουν παντα, οι 'Αμερικανοί προς τους Μαύρους. Κατά τό 1820 κάποιος θιασος, περιδεύοντας στην 'Αμερική, έφτασε σε μία μικρή πόλη, όπου έδωσε μία παράσταση σ' ένα καφενείο, που είχε διαφροντισθή σε θέατρο.

Στην είσοδο του καφενείου είχε τοποθετηθή ένας έντολός σκολός για να ήλασώδη την είσοδο στους περιήρους και τους τζαματζήδες.

Παίζονταν ό «'Οθέλος» και ή παράσταση προχορούσε κανονικά. Στην τελευταία όμως πράξι, τη στιγμή που ό Μαύρος τής Βενετίας ό 'Οθέλος όρμή, σύμφωνα με τό κείμενο, έναντιον τής Λεσδαμιάνας, ό σκολός των έσκότισε και τον έπυροβάλλισε κωιγαζόνοντας: — Πατέ δεν θα έπιτρέψω σ' ένα Μαύρο να έπιτεθή μπρός στα μάτια μου έναντιον μιας λευκής!...

Και ό άτυχής ήθοποιός έμεινε στον τόπο!...

Ό δουξ ντε Ροβιγιά, τρεις μέρες μετά την άπολεία του από 'Υπογογού, πήγε για κάποια δουκιά του στα άνάκτορα. Στη σάλα συνήντησε τό διάδοχο του 'Υπογογού, που κατέβαινε από τό Ανλαρχείο. 'Ο Τυλλεβράνδου, που έτυχε να παρευρίσκειται στη συνάντησι αυτή, είπε:

— 'Ιδού ένα περίεργο φαινόμενο : Κατέβαινε εκείνος πού... άνέθηκε και άνεβαίνει εκείνος που κατέβηκε!...

Ό θρωλικός Γάλλος ίππότης Ντυγκεσκλέν, περίφημος για την άνδρεία του και την παλληκαριά του, όταν έκυριε καμμά πόλη, παρά τις βάρβαρες συνήκες τής εποχής του, δεν συμπεριφερόταν σκληρά προς τους κάτοικους.

Σκενώνοντας κάποτε για κάποια έκστρατεία, ό Ντυγκεσκλέν, πέρασε μαζί με τό στρατό του από τό 'Αβινόν, που άνηκε τότε στον Πάπα, και ζήτησε να του χορηγηθούν τρόφιμα. 'Ο Πάπας όμως, όχι μόνο άνήθηκε, αλλά για να τρομοκρατήση τό Γάλλο πολεμιστή και τον στρατό του, τους άφώτισε! 'Ο Ντυγκεσκλέν τότε άγανάκτησε τόσο, ώστε διάταξε τους στρατιώτες του να λεηλατήσουν την πόλη.

Λίγη ώρα μετά την έναρξι τής λεηλασίας ένας άντιπρόσωπος του Πάπα έτρεξε στον Ντυγκεσκλέν και τον ξεξόκισε, έξ όνόματος του 'Αγιόν Πατρός, να σταματήση τό κακό.

— 'Αδύνατον! άπάντησε ειρωνικά ό Ντυγκεσκλέν. Γιατί αυτά που βλέπετε είναι τά άποτελέσματα του άφορισμού... Οι στρατιώται μου είναι πλέον διαμωνομένοι... Νά πής μάστιγα στον κείου σου να προσέξη, γιατί σε λίγο θα μεταβληθούν σε πραγματικούς διαβόλους...

Ό Πάπας άναγκάστηκε τότε να πληρώση έκαστό χιλιάδες από την τσέπη του για ν' άγοραστούν τρόφιμα του στρατεύματος και μόνον έτσι δέχτηκε ό Ντυγκεσκλέν να διατάξη να σταματήση ή λεηλασία...

